

NTL FAD VAR PÅ STUDIETUR TIL DUBLIN I MARS 2012

v/Lill F. Sæther, tidl. tillitsvalgt i NTL Sentralforvaltningen.

Studieturen ble arrangert av og for NTL FAD, inkl. NTL-medlemmer hos SMK og Opplysningsvesenets fond. Det deltok 30 NTL-medlemmer. I tillegg deltok Lill Fanny Sæther som innleder og veileder.

Studieturen startet med et møte i departementet for de som skulle være med til Irland. Lill holdt et innlegg om landet og ulike sider ved det irske samfunnet; historie, kultur, religion, natur, politikk, samfunnsforhold og særtrekk ved Irland og irene. Som del av forberedelsene til studieturen fikk deltagerne også tilsendt tips om irsk litteratur og musikk og tips om ting å gjøre og se i Dublin.

Møte med den norske ambassaden i Irland.

I Dublin besøk te vi bla. i den norske ambassaderesidensen hvor Norges ambassadør, Rune Strøm, holdt en orientering om Irland sett fra ambassadens side. Han informerte bla. om irsk historie, styresett, departementsstruktur, politisk ledelse og politiske partier, om arbeidsmarkedet, samfunnsøkonomi, spesielt den økonomiske oppgangstiden, «The Celtic Tiger», og dagens økonomiske situasjon med årsaksfaktorer. Han snakket også om Irlands forhold til verden, multilateralt, og de bilaterale forbindelsene og interessene mellom Norge og Irland, i tillegg snakket han om kulturutvekslingen mellom våre to land.

Møte med Phyllis Behan, Assistant General Secretary, Public Service Executive Union (PSEU).

Phyllis Behan tok opp virkningen av den økonomiske krisen i Irland for statstjenesten, tjenestemenn og embedsmenn i staten. Hun fortalte at de fleste har fått redusert sine lønninger under den forrige regjeringen som følge av krisebudsjetter. Fagbevegelsen hadde aldri trodd at de skulle oppleve dette. Under tidligere kriser har lønningene stått stille, men har aldri blitt kuttet. Mange, spesielt embedsmenn, hadde imidlertid fått store lønnsøkninger i løpet av oppgangsårene, kalt The Celtic Tiger, og det var også vanlig med bonuser. Dette hadde medført store lønnsforskjeller mellom ulike grupper ansatte. Lønnsøkningene ble fremstilt som nødvendige for å holde på kvalifiserte folk i konkurranse med privat sektor, spesielt innen IT.

Da krisen slo inn i 2008 ble det, i tillegg til lønns- og pensjonskutt, avtalt en reduksjon i antallet stillinger i offentlig sektor frem til 2015 på 12 %, til 282.500. Tjenestemenn, lærere, sykepleiere, politi og personell innen forsvaret er omfattet. Phyllis Behan stilte spørsmål ved om slike drastiske reduksjoner av antall tjenestemenn vil medføre de ønskede innsparingene. Hun mente at organisasjonsendringer, dvs endringer i måten å jobbe på, ville ha gitt minst like bra resultat. Phyllis Behan fortalte om en reform av offentlige pensjoner innført fra februar i år, som ICTU ble enige med den forrige regjeringen om. Den innebærer et tilbud om tidligpensjon og bonus i hht. antall år i tjeneste, for de som hadde nådd 60 år og full opptjening. Ca. 7.500 ansatte var omfattet og mange har benyttet seg av tilbudet. Reformen vil spare regjeringen for fremtidige lønnsutgifter i offentlig sektor. Dette først og fremst fordi mange av de som slutter ikke erstattes fordi det også er innført ansettelsesstopp. Dvs. at arbeidsbyrden helt klart vil øke for de som er igjen.

Pga. innsparinger som følge av krisen er begynnerlønningene foreslått redusert med 10 %, og det er opprettet faste tariffer, så det er ikke lengre mulig å forhandle seg frem til en annen, høyere begynnerlønn. Tjenestemenn har også fått svekket sine arbeidsvilkår. Bla. ferierettighetene som nå utgjør minimum 22 og maksimum 32 dager, og som er mest redusert for de som ansettes etter at

nyordningen trådte i kraft, til maks 30 dager. Det er i tillegg foreslått en pensjonsreform som skal gjelde nyansatte, nemlig at utbetalingene skal standardiseres eller utbetales i hht. et karrierebestemt gjennomsnitt, og ikke som tidligere, i forhold til individuell opptjening eller innbetaling. Tjenestemenn og embedsmenn har også hatt ordninger tilsvarende våre velferdspermisjoner. Dette har vært gode ordninger, spesielt embedsmenn har hatt mange særordninger. Nå må de fleste bruke feriedagene sine til dette. Godtgjøring for reising, møter og arbeid utenlands eller utenfor arbeidsstedet er også under revisjon og Phyllis Behan tror at det vil komme store endringer i disse ordningene også. Når det gjelder sykkelønn er denne også under revisjon. Foreløpig har de lovfestet full lønn i 6 måneder, deretter halv lønn i 6 mnd. Deretter må vedkommende søke sosialhjelp. Et annet resultat av krisen er at det bla. er foreslått sentralisering av og samordning av støttetjenester som personal og lønn. Dette er allerede gjennomført innen politiet og fengselsvesenet. Det er også foreslått lettere adgang til å flytte folk fra tekniske til administrative stillinger, etter avtale mellom partene. Dette kan for eksempel gjelde ulike inspektører. Fagforeningen har også gått med på desentralisering av etater. Det var snakk om at 100.000 ansatte skulle omplasseres til 52 ulike lokaliseringer rundt i landet. Meningen var selvfølgelig også å redusere antall ansatte. Regjeringen brukte en formue på å kjøpe opp landområder som skulle brukes til nybygg for ulike offentlige etater. Det ble opprettet en slags stillingsbank administrert av partene og det ble laget standarder for hvor langt det var akseptabelt å kunne flytte folk; 45 km eller kortere om det tar lang tid å reise pga. trafikk. De fleste av disse planene har det ikke blitt noe av. Phyllis Behan avsluttet med å informere om The Croke Park Agreement som ble inngått mellom partene i 2010 og som varer frem til 2014. Avtalen gjør at de ansatte nå er beskyttet mot oppsigelser og lønnskutt, men de er pliktige til å flytte og/eller bytte jobb eller etat, også å flytte mellom statlige og kommunale etater. De har imidlertid rett til å beholde stillingsnivå, betingelser og lønn. Alternativet er å si opp selv. Phyllis Behan var sikker på at uten The Croke Park Agreement ville betingelsene for tjenestemenn vært mye verre enn i dag og flere ville ha mistet jobben. Hun trodde også at regjeringen egentlig er glad for avtalen. De kan nå gjennomføre omstillinger uten mye bråk og uro. Hun var imidlertid usikker på hva som vil skje når avtalen går ut i 2014. EU/IMF/The European Central Bank (ECB), kalt «the Troika», og som passer på at Irland oppfyller kravene som ble stilt da de fikk kriselånet fra EU og IMF, har aldri nevnt avtalen i sine samtaler med regjeringen. Hun mente at de sannsynligvis ser på den som et godt verktøy for å få gjennomført reformene som krevdes for å få lånet. Men hun innrømmet at kutt og svekkelser gjør at tjenestemennene aldri vil få tilbake de vilkårene de hadde tidligere. Nå handler fagforeningens arbeid om å opprettholde arbeidsplasser og beskytte tjenestemennene best mulig, ikke om å bedre lønns- og arbeidsforhold.

Evaluerings- og oppklaringsmøte og åpent møte for alle ansatte.

Dagen før hjemreisen ble det gjennomført et møte i et konferanserom på hotellet hvor vi gikk igjennom og evaluerte møtene og informasjonen vi hadde fått og det vi hadde lært. Det ble foretatt en gjennomgang av uklarheter og ukjente uttrykk. Vi diskuterte også litt om hva krisen har betydd for statsansattes lønns- og arbeidsforhold, det politiske systemet og forvaltningen i Irland. Studieturen ble avsluttet med et åpent møte for deltagerne og alle ansatte i departementet etter hjemkomst hvor det ble referert fra studieturen og vist bilder. Dette møtet ses også på som et tiltak for å verve medlemmer til NTL.